

FEDERAȚIA "SOLIDARITATEA SANITARĂ" DIN ROMÂNIA

Membră a CNS „Cartel Alfa”,
Membră a CNS „SAN.ASIST”,
afiliată la EUROFEDOP

București, Splaiul Independenței
nr.202 A, etaj 3, cam.36
Telefon: 0721246491

www.solidaritatea-sanitara.ro

E-mail: solidaritateasanitara@yahoo.fr

Către: Comisia Europeană

D G Piața internă și Servicii

Propuneri la Cartea verde pentru modernizarea Directivei privind calificările profesionale

Întrebarea 1: Aveți comentarii în legătură cu rolul autorităților competente din statul membru de origine, respectiv cu cel al autorităților din statul membru receptor?

- Nu avem comentarii.

Întrebarea 2: Sunteți de acord că utilizarea unui card profesional ar putea avea, în funcție de obiectivele titularului, următoarele efecte?

a) Dacă titularul se mută pentru o anumită perioadă de timp (mobilitate temporară):

- **Opțiunea 1:** odată cu utilizarea cardului, declarația pe care statele membre o pot solicita în prezent în temeiul articolului 7 din directivă ar deveni superfluă.

- **Opțiunea 2:** s-ar menține regimul declarațiilor, dar cardul ar putea fi prezentat în locul oricăror alte documente însoțitoare.

b) Dacă titularul dorește recunoașterea automată a calificărilor sale: prezentarea cardului ar accelera procedura de recunoaștere (statul membru receptor ar lua decizia în maximum două săptămâni și nu în trei luni).

c) Dacă titularul dorește recunoașterea calificărilor sale, acestea nefăcând obiectul recunoașterii automate (sistemul general): prezentarea cardului ar accelera procedura de recunoaștere (statul membru receptor ar trebui să ia decizia în maximum o lună și nu în patru luni).

- *Utilizarea cardului profesional european trebuie să aibă ca efect anularea obligației cetățeanului de a depune orice declarație și de a urma procedura birocratică a recunoașterii diplomelor. Însă cardul profesional, asemenea formării inițiale, este puternic dependent de mediul intern, mențiunile existente pe el putând fi influențate de elemente subiective. Două exemple în acest sens sunt constituite de corupție și de ierarhia medicală. Corupția poate determina apariția unor mențiuni ce nu țin cont de realitate, fie în sens pozitiv fie în cel negativ. Sistemul de ierarhizare a profesiilor poate exercita, de asemenea, influențe subiective în condițiile în care sunt numeroase cazurile în care medicii au mai multă autoritate profesională față de asistenții medicali fiind cei care contribuie la stabilirea culpei și a vinovatului (cazuri în care asistenții medicali sunt considerați vinovați pentru a salva de fapt onoarea medicilor). De aceea introducerea cardului profesional european trebuie să fie însoțită de stabilirea unor criterii obiective de evaluare a activității profesioniștilor și de instanțe de recurs de nivel european pentru greșelile profesionale, ceea ce ar impune organizarea unor ordine/colegii profesionale la nivel european.*

Întrebarea 3: Sunteți de acord că ar exista avantaje importante în urma introducerii în directivă a principiului accesului parțial și a unor criterii specifice de aplicarea a acestuia?

- Suntem de acord cu introducerea în activă a principiului accesului parțial.

Întrebarea 4: Sunteți de acord cu reducerea pragului actual reprezentat de două treimi din statele membre la numai o treime (însemnând 9 din 27 de state membre), ca o condiție pentru crearea unei platforme comune? Sunteți de acord că este necesar un test de compatibilitate cu piața internă (pe baza principiului proporționalității) pentru a garanta că o platformă comună nu constituie un obstacol pentru prestatorii de servicii din statele membre neparticipante?

- În condițiile în care reducerea pragului pentru realizarea unei platforme comune are ca efect o mai mare flexibilitate a pieții muncii suntem de acord cu reducerea lui de la două treimi la o treime, această reducere fiind de altfel coerentă cu răspunsul dat la întrebarea nr. 11

Întrebarea 5: Aveți cunoștință de vreo profesie reglementată în cadrul căreia cetățenii UE ar putea să se confrunte cu astfel de situații? Vă rugăm să explicați despre ce profesie și calificări este vorba și de ce considerați că astfel de situații nu se justifică.

- Nu avem cunoștință.

Întrebarea 6: Ați fi de acord ca statele membre să aibă obligația de a garanta că informațiile referitoare la autoritățile competente și la documentele necesare pentru recunoașterea calificărilor profesionale sunt disponibile prin intermediul unui punct central de acces online în fiecare stat membru? Ați fi în favoarea obligației de a facilita îndeplinirea online a procedurilor de recunoaștere pentru toți profesioniștii? (Vă rugăm să oferiți argumente concrete în sprijinul sau împotriva acestei abordări).

- Suntem de acord ca statele membre, prin intermediul instituțiilor de formare și al organismelor de formare (a căror funcționare și obiectivitate trebuie garantate prin intermediul unui grad de control din partea statului), să aibă obligația de a garanta accesul la informațiile privind autoritățile competente și documentelor necesare pentru recunoașterea calificărilor profesionale sunt disponibile, fiecărui stat membru, on-line, facilitând astfel îndeplinirea on-line a procedurilor de recunoaștere. Acest punct de vedere este coerent și cu răspunsul dat la întrebarea nr. 2 privind cardul profesional care, la rândul lui, presupune o formă electronică de stocare a informațiilor. Menționăm însă că măsura trebuie să fie însoțită de garantarea securității informațiilor astfel depozitate și accesate.

Întrebarea 7: Sunteți de acord ca cerințele referitoare la experiența profesională de doi ani cerută în cazul profesioniștilor care provin dintr-un stat membru unde profesia lor nu este reglementată să fie eliminate dacă este vorba de consumatori care traversează frontierele și care nu optează pentru serviciile unui profesionist local din statul membru gazdă? Credeți că, în acest caz, statul membru gazdă ar mai trebui să fie îndreptățit să solicite o declarație prealabilă?

- Nu suntem de acord, având în vedere principiul locus regit actum (valabil în toate jurisdicțiile naționale), acesta făcând ca nu atât țara de proveniență a prestatorului și consumatorului să conteze cât locul în care prestația se realizează. Odată creată o astfel de excepție ea riscă să fie aplicabilă și în alte situații, conducând la încălcarea principiului teritorialității legislației naționale.

Întrebarea 8: Sunteți de acord ca noțiunea de „educație și formare reglementate” să includă toate activitățile de formare recunoscute de un stat membru care sunt relevante pentru o anumită profesie, și nu doar activitățile care urmăresc în special exercitarea unei anumite profesii?

- Suntem de acord cu extinderea noțiunii de „educație și formare reglementate”, aceasta incluzând și dezvoltarea unor aptitudini comune (TIC, comunicare, management). Prin aceasta se are în vedere recunoașterea unor competențe din ce în ce mai relevante pentru fiecare profesie.

Întrebarea 9: Ați fi de acord cu eliminarea clasificării menționate la articolul 11 (inclusiv anexa II)

- În condițiile în care U.E. trebuie să tindă la un grad tot mai înalt de compatibilitate în ceea ce privește calificările din statele membre, constituind astfel o piață a muncii unitară (condiție necesară pentru a asigura libera desfășurare a activității profesionale) nu suntem de acord cu eliminarea clasificărilor menționate la art. 11, sugerând solicitarea statelor membre să-și adapteze calificările. În același timp, pentru calificările obținute în trecut trebuie perfecționat sistemul de asimilare și de completare a calificărilor deja avute astfel încât ele să corespundă clasificării. Ceea ce înseamnă că unele din condiții trebuie schimbate.

Întrebarea 10: Dacă se elimină articolul 11 din directivă, cele patru etape prezentate mai sus ar trebui implementate în cadrul unei directive modernizate? În cazul în care nu sunteți în favoarea implementării tuturor celor patru etape, ați accepta totuși vreuna dintre ele?

- Considerăm că etapa a doua este justificată.

Întrebarea 11: Ați fi de acord cu extinderea avantajelor oferite de directivă și la nivelul absolvenților programelor de formare academică ce doresc să efectueze în străinătate stagii de practică supravegheate și remunerate în domeniul lor profesional?

- Extinderea prevederilor directivei și la nivelul absolvenților programelor de formare având în vedere hotărârile Curții de justiție; deoarece sistemul juridic la nivelul E.U. funcționează pe regula precedentului, atunci aceste hotărâri sunt obligatorii, directiva putând să le preia în mod întemeiat (exceptând situația în care se dorește reglementarea în mod contrar).

Întrebarea 12: Pe care dintre cele două opțiuni pentru introducerea unui mecanism de alertă pentru profesioniștii din domeniul sănătății în cadrul sistemului IMI ați prefera-o?

Opțiunea 1: Extinderea mecanismului de alertă prevăzut de Directiva privind serviciile la nivelul tuturor profesioniștilor, inclusiv al profesioniștilor din domeniul sănătății. (Statul membru inițiator ar decide cărui alt stat membru să i se adreseze alerta.)

Opțiunea 2: Introducerea unei obligații mai ample și mai riguroase a statelor membre de a alerta toate celelalte state membre în cazul în care unui profesionist din domeniul sănătății i se interzice să-și practice meseria ca urmare a unei sancțiuni disciplinare. (Statul membru inițiator ar avea obligația de a adresa fiecare alertă tuturor celorlalte state membre.)

- Preferăm opțiunea nr. 2, însă în condițiile pe care le-am menționat la întrebarea nr.2, respectiv la problema cardului profesional, luând în considerare necesitate protecției salariaților împotriva abuzurilor.

Întrebarea 13: Care dintre cele două opțiuni prezentate mai sus vi se pare preferabilă?

Opțiunea 1: Clarificarea regulilor existente din Codul de conduită;

Opțiunea 2: Modificarea directivei în ceea ce privește profesioniștii din domeniul sănătății care au contact direct cu pacienții și beneficiază de recunoaștere automată.

- Preferăm Opțiunea nr. 1 în condițiile în care alternativa poate conduce mult mai ușor la abuzuri, testele de limbă putând deveni forme mascate de excludere. Suplimentar, trebuie luat în considerare și principiul proporționalității în condițiile în care contactul cu pacienții este variabil de la o specializare la alta. Angajatorii, în

contextul deficitului de personal, pot găsi diferite forme de adaptare, compensând un deficit inițial de pregătire lingvistică prin reducerea la minim a contactului cu pacienții, tutoriat etc.

Întrebarea 14: Ați fi de acord cu o abordare a procesului de modernizare a cerințelor minime în materie de formare prevăzute de directivă care să conștie în următoarele trei etape:

- prima etapă în care să se revizuiască elementele de bază, mai ales perioadele minime de formare, și să se pregătească cadrul instituțional pentru adaptări viitoare, ca parte a procesului de modernizare a directivei din perioada 2011-2012;

- a doua etapă, (2012-2013) în care să se acționeze pe baza elementelor fundamentale revizuite, aceasta incluzând, acolo unde este necesar, revizuirea tematicii formării profesionale și o serie de prime măsuri în direcția adăugării de competențe prin utilizarea noului cadru instituțional; și

- a treia etapă (după 2014), în care să se abordeze subiectul creditelor ECTS, utilizându-se noul cadru instituțional?

- Suntem de acord, cu observația însă că etapele 2 și 3 sunt aplicabile în special pe viitor, respectiv celor care urmează să intre în sistemul de formare astfel armonizat. Persoanele care deja au absolvit diferitele tipuri de formare sunt ținute de regulile aplicabile în acel moment. În aceste condiții, pentru implementarea unui sistem de tipul ECTS este necesară atât introducerea unor proceduri de echivalare (ceea ce înseamnă a echivala un număr de ore de studiu cu un număr de credite) și de evaluare a formării la locul de muncă (informale) sub forma bilanțului de competențe. În caz contrar se ajunge la situația excluderii unui număr foarte mare de profesioniști formați în sisteme diferite de cel al ECTS și pentru care este aplicabilă la acest moment procedura evaluării numărului de ore de pregătire. În discuție în acest sens este ce evaluăm, pentru a recunoaște, la creditele transferabile: cantitatea (ca timp petrecut pentru formarea unei anumite competențe) sau calitatea (creditele garantând un anumit nivel de însușire a unui set de competențe)? Etapa a doua, recomandată și ea, ridică însă același tip de probleme privitoare la modalitatea în care actualii profesioniști își pot completa competențele.

Întrebarea 15: Profesioniștii care doresc să se stabilească într-un alt stat membru decât cel în care și-au dobândit calificările trebuie să demonstreze în statul membru gazdă că au dreptul de a-și exercita profesia în statul membru de origine. Acest principiu se aplică în cazul mobilității temporare. Credeți că el ar trebui extins și în cazul stabilirii profesioniștilor? (Vă rugăm să oferiți argumente concrete în sprijinul sau împotriva acestei abordări.) Considerați necesar ca directiva să abordeze mai pe larg subiectul dezvoltării profesionale continue?

- Considerăm că Directiva ar trebui să se oprească cu mai mare atenție asupra sistemului dezvoltării profesionale continue, stabilind cel puțin câteva principii în această direcție (principiile trebuie să vizeze și modul de funcționare al organismelor care monitorizează sau furnizează formarea profesională continuă). Abia pornind de aici se creează baza pentru o corectă evaluare a profesionistului de către organismele profesionale. În acest sens trebuie luate în considerare situațiile destul de variabile ale organismelor profesionale: sunt cazuri în care se poate vorbi de existența corupției, alte cazuri în care sistemele de monitorizare au un caracter mai curând formal (lipsind garanțiile de obiectivitate) ori cazuri în care aceste organisme profesionale nu sunt independente, fiind strâns legate fie de structuri sindicale fie de partide politice (sau de amândouă în mod simultan). Toate acestea conduc la cazuri de imposibilitate a unei evaluări obiective, supunând profesioniștii la respectarea unor condiții ce nu țin întotdeauna numai de problemele profesionale.

Întrebarea 16: Ați fi de acord cu clarificarea cerințelor minime de formare pentru medici, asistenți medicali și moașe pentru a se stabili aplicarea cumulată a condițiilor referitoare la numărul minim de ani de formare și la numărul minim de ore de formare?

- Având în vedere întrebare nr. 14, și răspunsul pe care l-am dat la acea întrebare, este clar că sistemul trebuie să se îndrepte către ECTS. Pentru profesioniștii aflați deja în activitate se pune problema modalității de recunoaștere a formelor de pregătire desfășurate, în condițiile în care acestea sunt exprimate în două forme: ani de pregătire și ore de pregătire. Din punctul nostru de vedere un înalt grad de obiectivitate (din punct de vedere

cantitativ) îl oferă evaluarea în ore de formare, în condițiile în care durate efectivă de formare a unui an este variabilă de la stat la stat (trebuie luate în considerare durata efectivă a unui an școlar, repartitie săptămânală, numărul de ore/zi de formare, zilele libere etc.). Pentru a nu defavoriza însă țările care au formare exprimată numai în ani de formare, fără a putea fi cuantificate în ore de pregătire, considerăm oportun un sistem mixt, care însă să aibă drept principală evaluarea orelor de formare.

Întrebarea 17: Considerați că statele membre ar trebui să transmită notificări cu privire la aprobarea noilor programe de educație și formare? Ați fi de acord ca statele membre să aibă obligația de a prezenta Comisiei rapoarte cu privire la respectarea prevederilor directivei în cazul fiecărui program de educație și formare care duce la dobândirea unui titlu notificat Comisiei? Credeți că statele membre ar trebui să desemneze un organism național de verificare a conformității?

- Procedura care ar putea asigura conformitatea programelor de formare profesională naționale o constituie procedura de acreditare, organismele abilitate cu acreditarea unităților de formare fiind obligate să verifice respectarea conformității și ținute să nu aprobe acreditarea dacă aceasta există. Rapoartele naționale trebuie în acest caz să conțină rapoartele instituțiilor abilitate cu acreditarea. De asemenea, organismele profesionale, interesate și ele în respectarea conformității și asigurarea libertății de circulație pentru membrii lor prin recunoașterea formării profesionale (inițiale și continue) trebuie să intervină la rândul lor în procesul de monitorizare și garantare a conformității pentru fiecare categorie profesională.

Întrebarea 18: Sunteți de acord ca pragul reprezentat de numărul minim de state membre în care există o anumită specializare să fie redus de la două cincimi la o treime?

- O mai mare mobilitate a pieței muncii solicită și o mai mare flexibilitate a în ceea ce privește specializările profesionale, mai ales în condițiile în care intervenția tot mai mare a tehnicii în domeniul sanitar solicită o tot mai mare specializare pe domenii restrânse. Din aceste motive suntem de acord cu reducerea pragului reprezentat de numărul minim de state membre în care există o anumită specializare de la două cincimi la o treime.

Întrebarea 19: Sunteți de acord că directiva modernizată ar putea constitui pentru statele membre ocazia de a acorda scutiri parțiale dacă anumite părți din programul de specializare au fost deja efectuate în contextul altor programe de specializare? În caz afirmativ, există condiții care trebuie îndeplinite pentru a beneficia de scutire parțială?

- Acordarea scutirilor parțiale pentru situațiile în care anumite părți din programul de specializare (sau chiar de formare) au fost deja efectuate în cadrul altor programe de formare este necesară. Mai mult chiar, este necesară de asemenea extinderea ei la toate categoriile profesionale din sănătate. Insistând pe acest ultim aspect dăm ca exemplu cazul României unde, pentru asistenții medicali, au fost de-a lungul timpului mai multe tipuri de programe de formare: asistenții medicali aflați în exercitarea activității (deseori cu foarte muți ani de vechime în activitate) care doresc să participe la o formă superioară de pregătire (spre exemplu absolvent de postliceală de trei ani care dorește să urmeze colegiul sau facultatea de asistenți medicali) sunt obligați să ia de la capăt tot procesul de formare a unui asistent medical, repetând noțiuni pe care le-a învățat deja, fără posibilitatea ca acestea să-i fie recunoscute. Se ajunge astfel la situația unor sisteme de formare inițială și continuă inflexibile, ce pun adevărate piedici celor care doresc să-și sporească nivelul de pregătire în mod firesc, prin adăugare de competențe.

Întrebarea 20: Care dintre opțiunile prezentate mai sus vi se pare cea mai bună?

Opțiunea 1: Menținerea cerinței de zece ani de formare școlară generală

Opțiunea 2: Creșterea perioadei de formare școlară generală obligatorie de la 10 la 12 ani

- Considerăm mai bună Opțiunea nr. 2, respectiv creșterea perioadei de formare școlară obligatorie de la 10 la 12 ani. Punctul nostru de vedere ține cont și de perspectiva pe care o deschid răspunsurile la întrebarea nr. 14, sistemul creditelor fiind specific studiilor universitare, iar studiile universitare având drept condiție obligatorie 12 clase. Cu mențiunea că, în acest context al creșterii nivelului de specializare al asistenților medicali, este necesară dezvoltarea unei alte categorii de profesioniști (cunoscuți în majoritatea statelor ca *auxiliari*), subordonați asistenților medicali, care să preia o parte din activitățile acestora care nu necesită un nivel de pregătire foarte ridicat.

Punctele de vedere exprimate au ținut cont și de rezultatele ultimului studiu desfășurat în perioada 2009- 2011 de către Centrul de Cercetare și Dezvoltare Socială „Solidaritatea”: *Calitatea vieții profesionale și tendința de migrație a personalului din sistemul sanitar.*

20.09.2011

Președinte,

Rotilă Viorel

